

# РЕШЕНИЕ

№ 1246

гр. София, 12.01.2026 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 3 състав, в**  
публично заседание на 06.11.2025 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Атанас Николов**

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **8658** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 ал.1 от Кодекса за социално осигуряване, вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на С. Е. Ч., ЕГН [ЕГН] срещу Решение № 2153-21-227 от 25.07.25г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е отхвърлена жалбата на С. Е. Ч. срещу Разпореждане № [ЕГН]/40/ от 20.05.2025 г. на длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“, като неоснователна.

В жалбата се твърди, че обжалвания акт е незаконосъобразен, постановен в нарушение на материалния закон и несъответстващ с целта на закона. Моли съда, да отмени оспореното решение и преписката да бъде върната на административния орган със задължителни указания по прилагане на закона.

В с. з., жалбоподателят, редовно призована, не се явява и не се представлява.

Ответникът– Директорът на ТП на НОИ- С. град, чрез процесуалния си представител юрк. П. оспорва жалбата като неоснователна. Излага подробни аргументи в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска Градска прокуратура –редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

От фактическа страна:

Със Заявление с вх. № 2113-21-1817/07.04.2025 г. Ч. е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като към заявлението е приложила изискуемите удостоверителни документи, съгласно чл.2 от НПОС.

По представените към заявлението документи длъжностното лице по „ПО“ е зачело на С. Е. Ч. осигурителен стаж до 28.12.1996 г. в размер на 15 години 00 месеца 10 дни от трета категория труд, от които 13 години, 00 .месеца и 04 дни - действителен осигурителен стаж. Към датата на подаденото заявление- 07.04.2025 г. С. Е. Ч. е на възраст 67 години, 02 месеца и 00 дни.

Длъжностното лице не е зачело времето за отглеждане на малко дете, тъй като е приело, че това време се зачита за осигурителен стаж, но този стаж не е действителен стаж по смисъла на §1, т. 12 от ДР на КСО, тъй като не е време, изслужено по трудово или служебно правоотношение, не е време на работа по друго правоотношение, за което лицето да е било задължително осигурено за инвалидност, старост и смърт, нито е време, през което е упражнявана трудова дейност, за която жалбоподателката да е подлежала на задължително осигуряване за своя сметка и да е внесла длъжимите осигурителни вноски.

Отделно от това пенсионният орган не е ,зазел и осигурителния ѝ стаж като управител на ЕТ „И.-С. Ч., приемайки, че съгласно чл.41, ал.1 от НПОС осигурителният стаж на самоосигуряващите се лица на лицата, работещи без трудово правоотношение, и на управителите, прокуристите и контролорите на търговски дружества и на лицата, посочени в чл. 19 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, приета с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2000 г. се установява с осигурителна книжка, в която се посочва времето, през което лицата са били осигурени и доходът, върху който са внесени осигурителни вноски. За да може да послужи за установяване на осигурителния стаж, осигурителната книжка, която го удостоверява, трябва да е надлежно оформена и своевременно заверена от длъжностното лице в ТП на НОИ, съгласно чл.7 от аредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица. Към заявлението жалбоподателката не е приложила заверена .осигурителна книжка.

След като е констатирано, че заявителката не отговаря на законовото изискване, регламентирано в чл. 68, ал. 3 от КСО, за наличие на 15 години действителен осигурителен стаж и е постановило отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, което е оформило в Разпореждане № [ЕГН]/40/ от 20.05.2025 г.

Разпореждането е обжалвано от Ч. по административен ред, като Директора на ТП на НОИ С.-град се е произнесал с Решение № 2153-21-227 от 25.07.25г., с което е отхвърлена жалбата на С.

Е. Ч. срещу Разпореждане № [ЕГН]/40/ от 20.05.2025 г.

В съдебното производство е приета административната преписка. Жалбоподателят не е направил доказателствени искания и не са приобщени други доказателства.

Правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-227 от 25.07.25г., на директора на ТП на НОИ – С. – град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/40/ от 20.05.2025 г. издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване, са издадени от материално и териториално компетентни органи съгласно разпоредбите на КСО и представена по делото Заповед № 1015-21-247/04.12. 2018 г. на директора на ТП на НОИ –С. град, с която А. С. – началник на сектор „Отпускане на пенсии-втори“ е определен за длъжностно лице, на което е възложено ръководството на пенсионно осигуряване по смисъла на чл.98 ал.1 т.1 и ал.2 и чл.99 ал.1 от КСО.

Спазени са законовите изисквания на чл.59 ал.2 от АПК за форма на акта, като същият съдържа фактически и правни основания, изложени са подробни мотиви.

В хода на проведеното административно производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното:

Спорни са два въпроса, повдигнати в жалбата – зачита ли се времето за отглеждане на малко дете за осигурителен стаж и втория е свързан със зачитане на времето през което лицето е упражнявало дейността си като ЕТ.

По първия, съдът намира, че длъжностното лице неправилно не е зачело времето за отглеждане

на малко дете, приемайки, че това време се зачита за осигурителен стаж, но този стаж не е действителен стаж по смисъла на §1, т. 12 от ДР на КСО, тъй като не е време, изслужено по трудово или служебно правоотношение, не е време на работа по друго правоотношение, за което лицето да е било задължително осигурено за инвалидност, старост и смърт, нито е време, през което е упражнявана трудова дейност, за която жалбоподателката да е подлежала на задължително осигуряване за своя сметка и да е внесла дължимите осигурителни вноски. Това е така, тъй като легалната дефиниция в § 1, ал. 1, т. 12 от ДР на КСО, в сила от 01.01.2015г. не цели отпадане на правото на зачитане майчинството за трудов и осигурителен стаж, както и действителен стаж, поради което процесните периоди следва да бъдат зачетени за такъв. Незачитане на периодите на майчинство като действителен осигурителен стаж противоречи и на Конституцията, регламентираща закрила на майчинството и равенството на майките относно трудови и осигурителни права, като такива съображения как следва да се тълкуват тези текстове са изложени в Решение № 2/04.04.2006г. по к. дело № 9/2005г. на Конституционен съд на Република България. В т.см. е и относимата съдебна практика, обобщена в Решение № 5696 от 02.06.2025г. по адм.д. № 395 по описа на ВАС за 2025г.

По втория повдигнат в жалбата въпрос, касаещ отказа да бъде зачетен осигурителния й стаж на жалбоподателката, като управител на ЕТ „И.- С. Ч., съдът намира, че жалбата е основателна, макар и не на изложените от оспорващата страна аргументи. Съображенията за това са следните.

Съгласно §9, ал. 1 от ПЗР на КСО, на която разпоредба се позовава и жалбоподателката, времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999 г. съгласно действащите дотогава разпоредби, се признава за осигурителен стаж по този кодекс.

За спорния период относима е Наредбата за общественото осигуряване на лицата, упражняващи свободна професия или търговия или работещи без трудово правоотношение, приета с Постановление № 120 на Министерския съвет от 3 юли 1992 г., отм. с § 1, т. 2 от заключителните разпоредби на Постановление № 30 на Министерския съвет от 10 март 2000 г.

Съгласно чл. 1, т. 1 от Наредбата осигуряват се за пенсия за изслужено време и старост, пенсия за инвалидност поради общо заболяване, наследствена пенсия или за всички осигурителни случаи, без трудова злополука и професионално заболяване, физическите лица, които упражняват трудова дейност като еднолични търговци, съдружници в търговски дружества, частни земеделски стопани, членове на кооперации и арендатори.

Съгласно чл. 3, ал. 1 задължението за осигуряване за лицата по чл. 1 възниква от деня на започване или възобновяване на трудовата дейност и продължава до нейното прекъсване или прекратяване, а съгласно ал. 2 започването на дейността, нейното прекъсване или възобновяване се установява с декларация, подписана от осигурения.

Според чл. 5, ал. 1 едноличните търговци, частните земеделски стопани и лицата, упражняващи свободна професия или извършващи услуги по регистрация, както и лицата по т. 4 на чл. 1, внасят осигурителните вноски в съответното районно управление "Социално осигуряване", чрез което се извършват и осигурителните плащания.

Разпоредбата на чл. 10 предвижда, че на лицата по чл. 1 се издават осигурителни книжки, в които се вписват направените осигурителни вноски, изплатените парични обезщетения, помощи и месечни добавки за деца. Осигурителните книжки се заверяват за всяка календарна година от съответното районно управление "Социално осигуряване".

В Инструкция № 1 от 9 декември 1996г. за събиране на данни от осигурителите за осигурените при тях лица и от самоосигуряващите се лица за провеждане на държавното обществено осигуряване и здравното осигуряване, е посочено, че осигурителите и самоосигуряващите се лица представят в районните управления „Социално осигуряване“ декларации по образец относно трудовия стаж, осигурителния доход и осигурителните вноски (чл. 2).

При анализ на цитираните разпоредби е видно, че по отношение едноличните търговци законодателят е предвидил особен ред за деклариране и удостоверяване на осигурителния стаж и доход. Същите са задължени да декларират в съответното районно управление „Социално осигуряване“ началото и всяка промяна на извършваната от тях трудова дейност и да удостоверяват придобитите от тях стаж и доход със заверени осигурителни книжки. От това следва, и с оглед императивния характер на нормите, че от жалбоподателката правилно е изисквана заверена осигурителна книжка за времето, през което като ЕТ е била самоосигуряващо се лице.

След като такава не е представена, както се твърди в разпореждането и в решението обаче, ПО е бил длъжен да предприеме действия по служебното удостоверяване на спорния период, като изиска служебни документи за започване на дейност и за начало на осигуряване на жалбоподателката, както и заявление по чл. 5, ал. 10 КСО за предаване на разплащателни ведомости за начислени и изплатени трудови възнаграждения; декларирани данни за трудов стаж, осигурителен доход и осигурителни вноски на основание цитираната Инструкция № 1 от 9 декември 1996г., както и данни по чл. 5, ал. 4 от КСО в регистъра на осигурените лица, в т.ч. и от регистър „Приходи" относно внесени авансови осигурителни вноски за лицето за периода през който то твърди, че е упражнявало дейност като ЕТ.

Като не е извършил това, органа е постановил акт, при неизяснена фактическа обстановка, поради което и постановения отказ се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

По изложените съображения, съдът намира, че следва да отмени оспореното решение. Естеството на въпроса е от компетентността на Ръководителя на ПО при ТП на НОИ-С. град и следва преписката да се изпрати на посочения орган за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

С тези мотиви, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на С. Е. Ч., ЕГН [ЕГН] Решение № 2153-21-227 от 25.07.25г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е отхвърлена жалбата на С. Е. Ч. срещу Разпореждане № [ЕГН]/40/ от 20.05.2025 г. на длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град за произнасяне по същество по Заявление вх.№ 2113-21- 1817 от 07.04.2025 г. при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в 14-дневен срок, от влизане в сила на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.